

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Hermed fremsendes grundnotat vedrørende Kommissionens forslag til Rådets forordning om oprettelse af et fællesforetagende for initiativet om brændselsceller og brint (FCH), KOM(2007) 571 af 9. oktober 2007.

Materialet er ligeledes sendt til Folketingets Europaudvalg via Udenrigsministeriet.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Den 8. februar 2008

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Dok nr. 440399
Side 1/1

Modtager(e):

Folkeketings Europaudvalg

Kopi:

Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi

**Forslag til Rådets forordning om oprettelse af et fællesforetagende for initiativet om brændselsceller og brint (FCH)
KOM(2007) 571 af 9. oktober 2007**

1. Resumé

Det 7. rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration udmærker sig ved en markant satsning på strategiske initiativer, hvor industri og forskning går sammen om at udforme den fælles europæiske strategi inden for en række strategiske forskningsområder.

Et nyt initiativ er EU's fælles teknologiinitiativer (JTI). Rådet vedtog i december 2007 forordninger til oprettelse af de første fire initiativer (IMI, ARTEMIS, Clean Sky og ENIAC) og forventes under slovensk formandskab at nå til enighed om det foreliggende femte forslag om etableringen af et fælles teknologiinitiativ for brændselsceller og brint.

Teknologiinitiativet for brændselsceller og brint vil øge synergieffekten mellem grundforskning og industriens anvendelsesorienterede forskning, udvikling og demonstrationsprojekter. Initiativet er baseret på arbejdet i Den Europæiske Teknologiplatform for Brint og Brændselsceller. Formålet er at levere stabil brint- og brændselscelleteknologi helt frem til kommercielt afsæt samt at reducere tiden til markedsintroduktion med 2 til 5 år.

Det samlede budget for fællesforetagendet for brændselsceller og brint (FCH-fællesforetagendet) frem til og med 2017 forventes at være mindst 940 millioner euro. Heraf forventes fællesskabet at skulle bidrage med 470 millioner euro fra budgetmidlerne hørende til særprogrammet "Samarbejde" under det 7. ramme-program.

Danmark forventes at stå stærkt i forhold til FCH-aktiviteterne, da Danmark har flere stærke forskningsmiljøer og virksomheder inden for brændselsceller og brint.

2. Baggrund

EU's fælles teknologiinitiativer (JTI) er et nyt instrument i EU's politik for at fremme forskning og teknologisk udvikling. En del af indsatsen i 7. rammeprograms særprogrammer vil blive udmøntet igennem JTI'er.

De fælles teknologiinitiativer kendetegner en ny måde at give europæisk industri indflydelse på indholdet af udbuddene i EU's forskningsprogrammer med henblik på offentlig-private partnerskaber. JTI'erne er karakteriserede ved, at især industrien, og i et vist omfang forskningsmiljøerne, er mere direkte involverede i ud-

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 06-007598
Dok nr. 471555
Side 1/1

formningen og udmøntningen af programmerne end i de traditionelle rammeprogramaktiviteter.

Hensigten er, at de styrende organer (fællesforetagendet), som vil være drevet af industrikonsortiet bag den konkrete JTI, selv skal stå for forvaltningen af en strategisk forskningsdagsorden og tilhørende bevilling. De primære opgaver er i første omgang derfor at fastlægge et arbejdsprogram for det pågældende forskningsområde, udarbejde opslag til at udmønte arbejdsprogrammet og forskningsstrategien samt at evaluere og udvælge projekter til støtte.

Gennem de fælles teknologiinitiativer mobiliseres en kombination af private og offentlige, europæiske og nationale finansieringsformer og -kilder. Denne finansiering kan antage forskellige former og mobiliseres gennem forskellige mekanismer.

Initiativerne udspringer hovedsagelig af arbejdet i EU's europæiske teknologiplatforme og kan betragtes som en overbygning på de få teknologiplatforme, der er nået til et stadium, hvor betydelige offentlige og private investeringer er nødvendige for at føre platformens strategiske forskningsdagsorden ud i livet.

Kommissionen har tidligere meddelt, at man vil foreslå JTI'ere inden for seks områder. Rådet vedtog i december 2007 forordninger til oprettelse af de første fire initiativer (IMI, ARTEMIS, Clean Sky og ENIAC) og forventes under slovensk formandskab at nå til enighed om det femte forslag om etableringen af et fælles teknologiinitiativ for brændselsceller og brint. Det foreløbigt sidste fælles teknologiinitiativ om global miljø- og sikkerhedsovervågning, GMES, forventes at blive fremlagt i slutningen af 2008, muligvis først i begyndelsen af 2009.

Teknologiinitiativet for brændselsceller og brint vil øge synergieffekten mellem grundforskning og industriens anvendelsesorienterede forskning, udvikling og demonstrationsprojekter, baseret på arbejdet fra den Europæiske Teknologiplatform for Brint og Brændselsceller (med dansk deltagelse fra virksomheder og den offentlige forskning). Formålet er at levere stabil brændselscelle- og brintteknologi helt frem til kommercielt afsæt samt at reducere markedsintroduktionstiden med 2 til 5 år.

Der er blandt relevante private og offentlige aktører etableret et dansk partnerskab for deltagelse i den Europæiske Teknologiplatform for Brint og Brændselsceller.

Det samlede budget for FCH-fællesforetagendet for den tiårige periode til og med 2017 forventes at være mindst 940 millioner euro. Heraf forventes fællesskabet at skulle bidrage med maksimalt 470 millioner euro fra budgetmidlerne hørende til særprogrammet "Samarbejde" under det 7. rammeprogram. Mindst 50 % af midlerne skal således at komme fra industrien.

Det fælles teknologiinitiativ foreslås oprettet i en 10-årig periode med udløb 31. december 2017. Kommissionen foreslår, at bidraget fra Fællesskabet alene bliver afholdt inden for 7. rammeprogram (2007-2013) budget og dækker hele perioden frem til den 31. december 2017, inklusiv perioden 2013-2017.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslagets hjemmel er Traktatens artikel 171. Forslaget vedtages i henhold til Traktatens artikel 172, hvorefter Rådet efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg kan vedtage forslag om de i artikel 171 omhandlede bestemmelser.

4. Nærhedsprincippet

Forslaget vil give mulighed for, at hidtil fragmenterede indsats for såvel europæiske, nationale statslige og private midler kan samles i en fælles europæisk indsats om brændselsceller og brint. En fællesskabsforanstaltning kan skabe en retlig ramme for et sådant samarbejde. Muligheden for samordning af nationale og europæiske indsats øger handlerummet for opnåelse af overordnede mål for den samlede europæiske forskning og industri inden for området. Herigennem styrkes de europæiske virksomheders konkurrencekraft. Forslaget vurderes hermed at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Formål og indhold

Den foreslåede forordning vedrørende FCH-fællesforetagendet sigter mod at styrke EU's position på brændselscelle- og brintområdet. Japan og Nordamerika estimeres på nuværende tidspunkt eksempelvis at være 5 år foran EU i demonstration af brændselscellekøretøjer. FCH skal bidrage til, at dette skel mindskes ved blandt andet at samle Europas mange spredte forskningsmiljøer i stærke partnerskaber med industrien og med tætte bånd til offentlige myndigheder. Specielt Europas mange små og mellemstore virksomheder forventes at spille en afgørende rolle.

Oprettelse

FCH-fællesforetagendet foreslås oprettet for en periode, som udløber med udgangen af 2017. Rådet vil kunne forlænge denne periode. Fællesforetagendets sekretariat foreslås placeret i Bruxelles, Belgien.

Mål

Det overordnede mål for FCH-fællesforetagendet er blandt andet at bidrage til gennemførelsen af EU's 7. rammeprogram ved at fremme en samlet indsats for forskning, udvikling og demonstration, der kan eliminere markedsfejl og muliggøre hurtigere markedsintroduktion af brændselscelle- og brintteknologier. Et andet mål er fremme offentlige og private investeringer i disse teknologier i medlemslandene og i associerede lande.

Medlemmer og organisering

Det foreslås, at FCH-fællesforetagendet stiftes af Det Europæiske Fællesskab, repræsenteret ved Kommissionen, og af en industrigruppe etableret som en international non-profit sammenslutning, som repræsenterer den europæiske industris interesser. Industrigruppen vil være åbent for nye medlemmer, såfremt disse er aktive på området i Europa og forpligter sig til at bidrage til FCH-fællesforetagendets målsætninger og ressourcer.

Der åbnes endvidere for, at en gruppe bestående af forskningsorganisationer og universiteter kan indgå som medlem af FCH-fællesforetagendet. Forskningsgruppen er åben for nye medlemmer fra medlemslande, associerede lande eller kandidatlande.

FCH-fællesforetagendet ledes af en bestyrelse og en ledende direktør assisteret af et sekretariat. Bestyrelsen vil bestå af seks medlemmer fra industrigruppen og seks medlemmer udpeget af Kommissionen. Fællesskabet har vetoret i bestyrelsens beslutninger om blandt andet anvendelsen af Fællesskabets finansielle bidrag, principperne for vurdering af ikke-finansielle ydelser og spørgsmålet om sammenhængen mellem fællesforetagendets flerårige planer for forskningsaktiviteter og 7. rammeprogram.

Såfremt der etableres en gruppe af forskningsorganisationer mv., kan denne få overdraget en af Kommissionens seks bestyrelsesposter. Sekretariatet vil være ansvarlig for den daglige ledelse, herunder processen med forslagsindkaldelser, evaluering, administration af tilskud osv. Af rådgivende organer etableres en medlemsstatsgruppe på højt niveau samt en videnskabelig komité. Medlemsstatsgruppen skal høres i forbindelse med udarbejdelsen af de flerårige planer for fællesforetagendets forskningsaktiviteter.

Finansiering og projektstøtte

Fællesskabet vil bidrage med maksimalt 470 millioner euro for en tiårig periode til og med 2017. Dette beløb plus eventuelle andre offentlige bidrag skal minimum matches af private investeringer.

Administrationsomkostninger for FCH forventes at ligge på ca. 20 millioner euro. Omkostningerne skal fordeles med 50 % fra industrigruppen og 50 % fra de øvrige medlemmer af FCH.

FCH-fællesforetagendet skal støtte forsknings-, udviklings og demonstrationsaktiviteter på grundlag af indkaldelser af konkurrerende ansøgninger, uafhængig evaluering og indgåelse af kontrakter. Afgørelse om støtte træffes af bestyrelsen.

I særlige tilfælde kan anvendes udbud, hvis det skønnes formålstjenligt for effektivt at kunne opfylde forskningsmålsætningerne.

Rapportering og evaluering

Kommissionen skal forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en årlig implementeringsrapport vedrørende FCH-fællesforetagendet. Endvidere skal der senest 2010 iværksættes en foreløbig evaluering.

Overensstemmelse med andre EU-politikker og mål

Den foreslåede forordning er i overensstemmelse med Fællesskabets forskningspolitikker og målsætningen om at investere 3 % af EU's BNP i forskning og udvikling i 2010, hvoraf to tredjedele skal komme fra den private sektor, jf. Det Europæiske Råds beslutning i Barcelona i 2002.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke nogen udtalelse fra Europa-Parlamentet.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Gennem fælles teknologiinitiativer mobiliseres en kombination af private og offentlige, europæiske og nationale finansieringsformer og -kilder. Denne finansiering kan antage forskellige former og mobiliseres gennem forskellige mekanismer.

Kommissionen foreslår en fællesskabsfinansiering på 470 millioner euro i perioden 2007-2017. Danmark finansierer ca. 2 % af EU's budget svarende til ca. 92 millioner kroner.

Det fælles teknologiinitiativ foreslås oprettet i en 10-årig periode med udløb 31. december 2017. Kommissionen foreslår, at bidraget fra Fællesskabet alene bliver afholdt inden for 7. rammeprogram (2007-2013) budget og dækker hele perioden frem til den 31. december 2017, inklusiv perioden 2013-2017.

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Der forventes ikke krav om national, statslig medfinansiering. Eventuelle statsfinansielle konsekvenser vil blive vurderet i den videre proces.

Side 5/5

9. Høring

Sagen behandles i EF-Specialudvalget for forskning.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter forslaget om at forøge Europas industrielle forskningsaktiviteter og hilser velkommen, at Kommissionen har fremlagt forslag om oprettelse af fællesforetagendet FCH.

FCH har sammen med initiativet om innovative lægemidler (IMI) og indlejrede computersystemer (ARTEMIS) størst dansk interesse af de foreliggende fem forslag til fælles teknologiinitiativer. Danmark har flere stærke forskningsmiljøer og virksomheder inden for brændselsceller og brint.

Som i forbindelse med forhandlingerne om de første fire forslag til fælles teknologiinitiativer lægger Danmark også her vægt på og vil arbejde for at sikre åbenhed og gennemsigtighed i FCH-fællesforetagendets virke samt reel konkurrence i de udbudte forsknings-, udviklings- og demonstrationsprojekter. Regeringen lægger endvidere vægt på at sikre koordinering med andre aktiviteter inden for rammeprogrammet, samt at de fælles teknologiinitiativer er åbne for nye deltagere undervejs.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt er der blandt medlemslandene stor opbakning til de fælles teknologiinitiativer, og der forventes at være bred tilslutning til hovedlinierne i forslaget.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.